

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 7 oktober 2001

[Stort intresse för verkstadskampanj](#)

[Halva året har gått - så ligger vi till i årets delprojekt](#)

[Kunskap och erfarenhet i projektgrupperna](#)

[Onödig utgift i "bekämpningskassan" - Några inblickar i
bekämpningsmedelsprojektet](#)

[Blänkare - viktiga datum under hösten](#)

[MVG](#)

[Kontakta oss](#)

Stort intresse för Verkstadskampanjen

28 av Västra Götalands miljökontor har deltagit i tillsynskampanjen om verkstadsindustriernas miljöpåverkan. Kampanjen pågick under tiden oktober 2000 - april 2001 då nära 400 företag besöktes. Mycket av det som kontrollerades på företagen var bra. I vissa fall har dock tillsynskampanjen lett till att man upptäckt och kunnat förhindra risker för miljön. Företagens rutiner för förebyggande och uppföljande miljöarbete, s.k. egenkontroll, var otillräckliga i många fall.

Vi gläds åt det stora intresset och deltagandet. 28 av miljökontoren i länet har under kampanjtiden besökt 362 företag, både B-, C- och U-objekt, dvs. stora som små företag. Några kommuner kommer dessutom att genomföra tillsynen efter kampanjtidens utgång.

Generellt sett var det som kontrollerades på företagen bra eller med mindre anmärkningar. Resultaten för golvbrunnar där spill kan förekomma och hantering av spånrester fick bäst poäng (medelpoäng 3,9 samt 3,5). Något som många företag dock behöver arbeta vidare med är en förbättrad egenkontroll, dvs. att skaffa sig förutsättningar och rutiner för att kunna arbeta med miljöfrågor på ett långsiktigt och säkert sätt. (Miljösamverkan kommer med största sannolikhet att driva ett delprojekt om egenkontroll och systemtillsyn under nästa år.) Kretsloppsanpassning kom inte heller högt poängmässigt.

I några fall har man upptäckt allvarliga brister. Några enstaka åtalsanmälningar har gjorts eller planeras. Ett fall handlade om en mekanisk verkstad där mycket allvarliga brister i oljehantering kunde konstateras vid miljökontorets besök. Ärendet har ännu inte hanterats av åklagare. De flesta besök har dock resulterat i skriftliga råd och i vissa fall förelägganden.

Man kan konstatera att miljönyttan av projektet varit stor eftersom många av de brister som konstaterats vid första besöket rättats till av företagen vid uppföljning. Ungefär hälften av de deltagande kommunerna hade inte utfört denna tillsyn tidigare, vilket också är ett bra mått på nyttan av projektet.

Projektet har möjliggjort en mer enhetlig syn på tillsynen, t.ex. vilka krav som ska ställas, samt medfört ett ökat erfarenhetsutbyte vilket också gynnar företagen i länet. Diskussionsforumet på Internet för deltagande inspektörer var uppskattat, men det var synd att inte fler använde det för frågeställningar och diskussion. Vi gör ett nytt försök med samma forum i steg 2 och hoppas då på större deltagande. Det handlar nog till stor del om att våga ställa de till synes små frågorna (de frågorna som säkert många vill ha svar på!).Handledningen och arbetsformen fick mycket bra kritik. Några synpunkter på sådant som kunde ha varit bättre tar vi med oss inför steg 2. Det gäller till exempel kommentaren om att det var lite för många listor och svårt att hitta fram i materialet.

Miljösamverkans projektgrupp Verkstad fortsätter nu arbetet med planering av steg 2 om verkstadsindustriernas ytbehandling. En tillsynskampanj planeras till perioden december 2001-maj 2002. Upptaktsdag är preliminärt bestämd till den 15 november. Dagens syfte är inte bara att fungera som upptaktsdag, utan även som kunskapshöjare. Boka därför in dagen även om ni inte planerar ett deltagande i kampanjen.

[Cecilia Lunder](#)

[Till Innehåll](#)

Halva året har gått - så ligger vi till i årets delprojekt

Verkstadsindustriprojektet

Resultaten i steg 1 har sammanställts och ligger på hemsidan. Enkäten besvarades av 42 kommuner, 28 kommuner deltog i projektet och besökte nära 400 företag (se separat artikel). Vi går nu vidare med steg 2 som planeras av projektgruppen. Syftet är att höja kunskapsnivån när det gäller ytbehandling, samt ordna en tillsynskampanj. Det blir en upptaktsdag (preliminärt) den 15 november och innan dess ska handledningen göras klar. Tillsynskampanj planeras till perioden december-maj. Det var ganska många i enkäten som ville att detta projekt skulle komma igång tidigare under hösten. Tyvärr blir det inte så, men det beror delvis på att vi tagit hänsyn till dem som tyckte att handledningen bör vara klar i god tid innan kampanjen startar (vilket vi nu satsar på).

Avfall

En sammanställning av regler och tillsynsområden har påbörjats och

den kommer vi att arbeta med under hösten. Det är ju mycket nytt på detta område. Projektgruppen planerar också en eller ett par konkreta och avgränsade insatser på avfallsområdet. Här förväntas intresserade miljökontor delta. Det kommer dock inte att bli mer än maximalt en insats under hösten, fler kan komma under nästa år. Hör av er om ni har bra idéer. I projektgruppen finns 10 deltagare; en representant från Regionen, en från Lst och resten från kommuner (en från gatukontor, resten miljökontor), se hemsidan.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

Under upptaktsdagen på Uddetorp den 10 maj representerades drygt 30 kommuner. Vi fick ta del av diverse praktiska demonstrationer som åskådliggjorde en del av de problem som kan dyka upp. Nu är kommunerna ute på tillsyn, förhoppningsvis ungefär lika många som deltog den 10 maj. Efter sommaren börjar projektgruppen planera för uppföljning av tillsynskampanjen, som pågår in i oktober.

Mall till policy enskilda avlopp

Det konkreta arbetet med policydokumentet har påbörjats. Tyvärr har vi inte hunnit så långt som vi trodde och önskade. Vi återkommer så snart som det är möjligt, målsättningen är att kunna presentera något användbart material under året. Helt färdigt kommer materialet dock inte att bli förrän under nästa år. En representant från projektgruppen, Lotta Wiik från Härryda, kommer att tala om projektarbetet på Envisionsdagarna i Västerås (avloppsseminariet är den 18 september). Det pågår flera intressanta arbeten runt om i landet och förhoppningsvis kan man vid detta tillfälle snappa upp mer av intresse.

Bränder vid industrier och utsläppsberedskap

Projektgruppen har träffats två gånger. I gruppen finns 10 deltagare varav två representanter från räddningstjänst, två från Lst och resterande från fyra miljökontor, se hemsidan. Arbetet ska bland annat resultera i en skriftlig vägvisning om beredskap för bränder och andra olyckor till kommunernas miljökontor, Länsstyrelsens miljöhandläggare och räddningstjänst. Vi hoppas också att en följd av arbetet ska bli ett utökat samarbete mellan miljöfolk och räddningstjänst. En annan del i arbetet består i att ta fram underlag för bedömning om förebyggande åtgärder för att motverka miljöskador, bland annat genom förorenat släckvatten. Meningen är att detta underlag ska vara ett stöd vid prövning och i tillsyn samt för industrier i deras egenkontrollarbete.

Uppföljning PCB-Fria Fogar

Mycket arbete återstår för miljökontoren. Den enkät som skickades ut i våras visar att 28 kommuner då hade gjort ett förstautskick till fastighetsägare. 7 kommuner svarade att de planerar att göra det under 2001. Bara 4 kommuner svarade att de f.n. inte planerar att delta i projektet. Många fastighetsägare verkar behöva en eller flera påminnelser innan de svarar, därför är det mycket arbete kvar. Så pass få kommuner har ännu fått in fullständiga inventeringsuppgifter att det inte var meningsfullt att från enkätsvaren försöka sammanställa hur pass mycket PCB-fogar som påträffats. Det kan nog finnas anledning att återkomma med en sådan fråga till våren. Det har inte varit så många nya frågor på hemsidan på sistone, men man kan fortfarande

skicka frågor till projektgruppen. När frågor och svar av allmänt intresse framkommer läggs de sedan ut på hemsidan. Vi bedömer att det finns ett behov av stöd i arbetet även under nästa år. Det finns några kommuner i länet där vi vet att saneringar har påbörjats/utförts och det är Göteborg, Lerum, Skövde och Trollhättan.

Hälsoskadligt buller på diskotek mm.

Tiden för tillsynskampanjen går ut sista augusti och uppföljning av projektet ska därefter ske. Vi ser fram emot att ta del av resultaten. Vi vill att alla miljökontor besvarar den enkät som skickats ut per e-post (finns också på Miljösamverkans hemsida under delprojektet) senast den 28 september. Därefter följer utvärdering och författande av rekommendationer till miljökontorens fortsatta arbete.

Den 22 november kommer Miljösamverkan att kort presentera delprojektets resultat på den Miljömedicinska dagen på Länsstyrelsen i Göteborg. Dagen arrangeras av Länsstyrelsen och Regionens Folkhälsokommitté (det ingår i Regionens avtal med Yrkesmedicin i Göteborg att sådana träffar ska ordnas). Då är bland annat buller i fokus. Bo Sandin från Skövde som ingår i projektgruppen kommer också att berätta om Skövdes arbete med sitt bullerprojekt.

Tips! Gå in på Socialstyrelsens hemsida (www.sos.se) under publikationer och läs om exempel på arbete med höga ljudnivåer från flera håll i landet.

Projektgruppen har skickat synpunkter till Miljöbalkskommittén om otydligheterna med tillfälliga arrangemang samt det faktum att det inte är åtalbart att spela hälsoskadlig musik. Synpunkterna kommer att ingå i kommitténs fortsatta arbete och vi hoppas på förtydliganden och skärpningar.

Inomhusmiljö

En av de viktigaste delarna nu har varit att försöka få verksamhetsutövarna att bedriva en bra egenkontroll. Under hösten planeras en sammanställning när det gäller vårdlokaler, uppgiften är att bena ut ansvarsfördelningen för kommuner och Socialstyrelsen och vad miljökontorens tillsyn bör inriktas på i dessa lokaler. Ett av förslagen på delprojekt inför 2002 är en tillsynskampanj om inomhusmiljö, delvis som uppföljning av det som gjorts hittills i Inomhusmiljöprojektet. Inriktningen bör då vara systemtillsyn och målgruppen främst skolor och förskolor.

Kampanj avvecklingsämne

Har inte påbörjats. Vi hoppas kunna genomföra någon avgränsad kampanj under hösten. Vi har några idéer på ämnen, men inga brännheta. Förslag?

[Cecilia Lunder](#)

[Till Innehåll](#)

Kunskap och erfarenhet i projektgrupperna

I Miljösamverkans enkät om verksamhet under 2002 dök det upp en fråga om utökat erfarenhetsutbyte. Kommunen i fråga efterfrågade någon form av "pool" där de kunnigaste inspektörerna ingår. Önskemålet var att dessa personer vid behov skulle kunna följa med ut eller fungera som telefonsupport.

Jag vill då passa på att slå ett slag för alla de duktiga personer som sitter med i Miljösamverkans olika projektgrupper. De svarar gärna på frågor - att hålla kontakt med andra i länet är ett bra sätt att själv få större erfarenhet av de aktuella frågorna och man kan dessutom föra med sig frågorna till projektgruppen. Det finns ofta fler som funderar på samma saker.

Att dessa personer skulle åka med på inspektioner ligger däremot utanför vad de åtagit sig. Det är inte heller säkert att det är korrekt ur juridisk synpunkt. Men det finns ju en möjlighet till utökad samverkan kommunerna emellan. Kanske har grannkommunen någon person som är duktig på just det man själv tvekar inför? Ta upp en diskussion på ert kontor, det finns kanske fler som funderar i samma banor. Det finns ett material till er hjälp som Lasse Lind tagit fram: *Möjligheter till lokal samverkan i miljötillsynen*. Det ligger på Miljösamverkans hemsida under *Andra insatser*.

Det finns fungerande projektgrupper för alla av årets delprojekt utom för Kampanj avvecklingsämne och Miljösamverkans fortsättning 2002 (alltså åtta projektgrupper). Gå in på hemsidan och titta under de olika delprojekten!

Som en del av er kanske lagt märke till har Miljösamverkans startsida fått ett lite annorlunda utseende. Ändringarna gjordes bland annat utifrån de synpunkter som lämnades i enkäten om verkstadsprojektet. Tanken är att man lättare ska kunna leta sig fram till de olika delprojekten på hemsidan.

[Cecilia Lunder](#)

[Till Innehåll](#)

Onödig utgift i "bekämpningskassan" - Några inblickar i bekämpningsmedelsprojektet

Delprojektet Spridning av kemiska bekämpningsmedel är i full gång. Några axplock från vardagen:

Det kan kosta 5 000 kronor att sprida bekämpningsmedel av klass 2 utan behörighet. Utöver övriga utgifter i bekämpningsbudgeten. Det är något som en Skövdebo kan komma att drabbas av. Mannen fick besök av miljökontoret just när han var på väg hem efter dagens bekämpning. Något behörighetsintyg kunde han dock inte visa upp.

Miljökontoret har nu fått detta bekräftat av Länsstyrelsens lantbruksenhet och inspektören har skrivit ett förslag till beslut om miljöanktionsavgift som kommer att tas upp i nämnden för beslut i september. Det kan då kosta Skövdebonden 5 000 kronor vilket är det statligt fastställda beloppet för en sådan försummelse. En onödig avgift som kunde ha undvikits om mannen förnyat sin behörighet efter det att den gått ut. Det kanske kan betraktas som en smärre förseelse eftersom han haft behörighet tidigare, men mannen kunde vid miljökontorets besök inte visa upp någon sprutjournal. Han hade dessutom inte utrustat traktorn med vindmätare eller termometer, som ju är krav vid bekämpning. Dessa brister tyder ju på viss okunskap trots allt.

Frågor kan ställas till Fredrik Schelp, Skövde miljökontor, tfn 0500- 46 85 21, e-post fredrik.schelpSNABELAskovde.se.

På Länsstyrelsens lantbruksenhet i Skara har man fått en mångfaldig ökning av antalet telefonsamtal om bekämpning, berättar Peter Edman (som också är med i projektgruppen). Sedan projektet startade har de fått ungefär 30 samtal från miljökontor om allt möjligt som rör bekämpning. I vanliga fall får de kanske ett samtal per år. Det har varit många frågor om behörigheter men även andra allmänna frågor, t.ex. om regler. Man har även kunnat märka en viss ökning av antalet lantbrukare som hör av sig. Det har inte bara varit frågor som direkt berört projektet, men det har sannolikt bidragit till att fler har ringt. Peter och hans kollegor tycker att det är positivt att intresset är så stort, och att handläggarna på miljökontoren nu vet vart de ska vända sig med frågor. Lantbruksenheten finns även i Borås och Uddevalla, dit man också kan vända sig med frågor.

På Delsjöns Golfklubb i Göteborg använder man sedan ett år tillbaka bara biologisk bekämpning. Golfklubben ligger inom vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter. Ansvarig greenkeeper Ingvar Fjellman är positiv till den biologiska bekämpningen. Det innebär visserligen mer arbete, men han ser det som en utmaning. Att hålla svampen borta från greenerna har han gott hopp om även om de hade en del problem under förra hösten. Det finns några olika medel och metoder som kan användas, en del i kombination med varandra. Däremot är han tveksam till hur man ska klara att hålla grobladen borta från fairway. Ingvar säger han skulle vilja få ett bättre stöd utifrån, det saknas eftersom det är förhållandevis ovanligt med enbart biologisk bekämpning på golfbanor. Man får prova sig fram en hel del. Och nu håller de på att undersöka om man kan använda någon maskin för mekanisk borttagning av grobladen.

Bakgrunden är den att golfklubben under förra året sökte tillstånd hos Göteborgs miljönämnd att få sprida kemiska bekämpningsmedel (två medel mot mögelsvamp på greener, 5-6 ggr under juli-december) inom vattenskyddsområdena för Arla Mejeriers och Pripps Bryggerier.

Miljönämnden beslutade att inte bevilja tillstånd att sprida bekämpningsmedlen. Klubben hade låtit göra en undersökning och den visade bland annat att man kunde hitta halter av de aktuella ämnena i jord från en green, och i grundvattnet. Den kemiska bekämpningen hade nämligen pågått i flera år (klubben använde tidigare både kemiska och biologiska metoder). Detta visade ju att bekämpningen inte kunde ske utan risk för grundvattenförorening och nämnden sade nej med stöd av miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter 1997:2.

Göteborgs erfarenheter av bekämpningsprojektet hittills är positiva. De har stött på många kunniga personer inom bekämpningsområdet.

Frågor kan ställas till Karin Rydholm, Miljöförvaltningen i Göteborg, tfn 031-61 26 82, e-post karin.rydholm@SNABELAmiljo.goteborg.se.

OBS! Ett fel har smugit sig in i handledningen Spridning av kemiska bekämpningsmedel. På sidan 12, första stycket, står om miljöskattionsavgifter. Miljöskattionsavgiften för att sprida klass 2-medel utan behörighet skall vara **5 000 kronor**, och inget annat.

[Cecilia Lunder](#)

[Till Innehåll](#)

Blänkare - viktiga datum under hösten

Glöm inte bort följande under hösten:

28 september - enkäten om Hälsoskadligt buller ska besvaras.

15 november - upptaktsdag verkstadsprojektets steg 2 om ytbehandling. Därefter utskick till företag och sedan tillsyn.

22 november - miljömedicinsk dag på Länsstyrelsen i Göteborg. Miljösamverkan presenterar resultaten från bullerprojektet.

31 december - vi lutar oss tillbaka och tillåter att känna oss nöjda med vad vi gjort under året.

[Cecilia Lunder](#)

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Projektledare Lasse Lind, tfn 0532-714 47, fax 0532-772 351,
lind.lasse@SNABELAtelia.com

Biträdande projektledare Cecilia Lunder. Tfn 031-60 58 95, fax 031-60 58 97, cecilia.lunderSNABELAo.lst.se

Övriga i arbetsgruppen (namn, telefon, e-post):

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen, 031-60 50 73,
gudrun.tornstromSNABELAo.lst.se

Ingela Höök, Länsstyrelsen, 031-60 52 18,
ingela.hookSNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionen, 033-17 48 25,
leif.olofssonSNABELAvgregion.se

Monica Lundberg, Göteborgsregionens kommunalförbund, 031-335 54 79,
monica.lundbergSNABELAgr.to

Jonny Sandström, Miljökontoret Trollhättan, 0520-49 74 71,
jonny.sandstromSNABELAtrollhattan.se

Teres Byström, Miljö- och hälsoskyddskontoret Skövde, 0500-46 82 97,
teres.bystromSNABELAskovde.se

Bo Svärd, Miljöförvaltningen Göteborg, 031-61 26 94,
bo.svardSNABELAmiljo.goteborg.se

Anders Fransson, Miljökontoret Lysekil, 0523-192 25,
anders.franssonSNABELAlysekil.se

Beställning av material, kontakta [Miljösekretariatet](#), tfn 033-17 48 27,
fax 033-17 48 05

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionen

Ansvarig utgivare: Peter Holmberg, Miljösekretariatet tfn 033-17 48 28

Redaktör: Lasse Lind tfn 0532-714 47

Layout: Jenny Lönnqvist, Ordform, tfn 0520-170 88

MVG finns också på Internet på www.vgregion.se/miljo under Miljösamverkan

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 15 november.

via e-post: lind.lasseSNABELAtelia.com eller fax 0532-772 351
alternativt

via e-post: cecilia.lunderSNABELAo.lst.se eller fax 031-60 58 97.

[Till Innehåll](#)

[Åter till Miljösamverkans startsida](#)

Inlagd/uppdaterad 2001-10-15 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 00.